

КАФЕДРА МАЙСТЕРНОСТІ АКТОРА ТА
РЕЖИСУРИ ДРАМАТИЧНОГО ТЕАТРУ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

КАФЕДРА МАЙСТЕРНОСТІ АКТОРА ТА
РЕЖИСУРИ ТЕАТРУ АНІМАЦІЇ

КАФЕДРА ТЕАТРОЗНАВСТВА

СИЛАБУС

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

Освітній рівень	Другий (магістерський)	Курс	1-2
Ступінь освіти	Магістр	Семестр	2-3
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	ECTS	4
Спеціальність	026 Сценічне мистецтво	Аудиторних годин	32
Освітньо-професійна програма	Сценічне мистецтво	Семінари	-
Статус	Обов'язкова	Практичні	-
		Індивідуальні	32
		Самостійна робота	88
		Семестровий контроль	Залік - 2, 3 сем.

Інформація про викладача

ПІБ, посада	Інюточкін Олександр Олександрович, професор, заслужений діяч мистецтв України
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Iniutochkin.pdf
E-mail	a.inutochkin@gmail.com

ПІБ, посада	Ботунова Галина Яківна, доцент, заслужений працівник культури України
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Botunova.pdf
e-mail	gbotunova@gmail.com

ПІБ, посада	Стеценко Оксана Володимирівна, доцент кафедри, заслужена артистка України
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Drama/Stezenko_2022.pdf
e-mail	stetsenko.oksana@gmail.com

ПІБ, посада	Лобанов Анатолій Петрович, професор кафедри, доцент, заслужений артист України
Профіль	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Drama/Lobanov

викладача	_2022.pdf
e-mail	aplobanov@ukr.net

ПБ, посада	Колчанова Людмила Миколаївна, кандидат мистецтвознавства, доцент
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Drama/Kolchanova_2022.pdf
e-mail	elenteatr@gmail.com

ПБ, посада	Богатирьова Олександра Юрївна, старший викладач, заслужена артистка України
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Drama/Bogatyrjova_2022.pdf
e-mail	alexandrabogatyreva65@gmail.com

ПБ, посада	Фесенко Світлана Яківна, доцент
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Fesenko.pdf
e-mail	fesenko833@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни.

Силабус складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів. Силабус укладено відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчання. Силабус визначає обсяги знань, які повинні опанувати магістри відповідно до вимог освітньо-професійної програми, алгоритму вивчення навчального матеріалу курсу «Педагогічна практика», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень. Навчальна дисципліна «Педагогічна практика» спрямована на послідовне та системне опанування здобувачами аспектами практичної навчально-освітньої діяльності у сфері вищої мистецької освіти, здобуття навичок викладання дисциплін фахового спрямування, організації навчально-методичної роботи, формування педагогічної культури та етики.

Метою вивчення дисципліни є:

Педагогічна практика здобувачів освітнього ступеню Магістр охоплює поетапність ознайомлення з навчально-методичною роботою випускової кафедри, сприяє набуттю досвіду з основ викладацької роботи, зокрема проведення навчальних аудиторних занять, уможлиблює реалізацію накопичених знань у процесі навчання у закладі вищої освіти мистецького спрямування, їх апробацію на практиці. Такий підхід є виправданим, оскільки майбутня професійна діяльність магістрів часто має педагогічне спрямування. Зумовлюється необхідність формування у здобувачів вищої освіти професійних знань і умінь з метою забезпечення наукового інноваційного пошуку в процесі підготовки інформаційних навчальних матеріалів, передусім для проведення аудиторних занять з фаху; узагальнення і застосування підходів стосовно планування програм навчання, проведення практичних занять, семінарів, тренінгів тощо. Водночас у процесі проходження практики у магістрів формується педагогічне мислення, набувається досвід творчої педагогічної діяльності на основі яких окреслюються критерії щодо забезпечення результативності і успішності проведення навчально-виховного процесу. Дисципліна педагогічна практика закінчується підсумковим заліком, де студент-магістрант повинен презентувати проведення відкритого практичного заняття з фахової дисципліни.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні **знати:**

- законодавство України про освіту;
- стандарти вищої освіти в Україні;

- специфіку організації освітнього процесу у закладах вищої освіти мистецького спрямування;
- сучасні вимоги до інформаційного і навчально-методичного забезпечення у ЗВО мистецького спрямування;
- методи навчання та викладання у навчальних закладах вищої освіти мистецького спрямування;
- зміст навчально-педагогічної, навчально-методичної і виховної роботи викладачів ЗВО;
- основні методики викладання дисциплін фахового спрямування у вищій школі;
- фахову літературу з питань мистецької педагогіки та її новітніх тенденцій.

Уміти:

- здійснювати науково-педагогічну діяльність в закладах вищої освіти мистецького спрямування на належному навчально-методичному рівні;
- формувати та вдосконалювати власну педагогічну майстерність;
- формувати інформаційний і навчально-методичний матеріал для проведення лекційного й практичного заняття, застосовувати оптимальні методи навчання у процесі організації конкретного заняття;
- проводити навчальні заняття різного типу, перевіряти творчі завдання, контрольні, курсові роботи;
- критично оцінювати навчальне заняття, проведене іншим студентом;
- розробляти дидактичний матеріал до навчальних дисциплін;
- формувати план-конспект практичного заняття;
- здійснювати інтерактивне спілкування зі здобувачами освіти;
- створювати та проводити мультимедійні заняття;
- розробляти та обґрунтовувати системи тренінгів (практичних занять) з фахової дисципліни;
- надавати творчі завдання, які приведуть до практичного, якісного результату здобувачів освіти;
- розробляти та презентувати звітну документацію викладача закладу вищої освіти.

Здобуті знання та вміння забезпечують формування таких **компетентностей**:

ЗК2. Здатність застосовувати фундаментальні знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати професійні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації.

ЗК8. Здатність працювати як в команді так і автономно.

ЗК9. Здатність розробляти та управляти проектами, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності (СК):

СК1. Здатність до комплексного розв'язання складних професійних проблем в галузі сценічної інноваційної діяльності при глибокому переосмисленні наявних та створенні нових знань та професійної практики.

СК2. Здатність управляти процесами у творчо-виробничій сценічній діяльності або навчанні.

СК3. Здатність брати відповідальність за внесок до професійних знань і практик та оцінювання результатів діяльності колективу (творчого, навчального).

СК4. Здатність до ініціювання інноваційних сценічних проєктів, фестивалів та конкурсної діяльності, пропагування кращих зразків національної та світової сценічної спадщини.

СК5. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.

СК9. Здатність застосовувати основи педагогіки та психології у навчально-виховному процесі у вищих навчальних закладах мистецької освіти.

СК10. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування

програмних результатів навчання:

ПРН1. Володіти на високому рівні культурою мислення, здатністю до узагальнення, аналізу і синтезу в професійній діяльності.

ПРН2. Вільно оперувати всім комплексом отриманих знань. у сфері практичної професійної та дослідницької діяльності.

ПРН6. Розуміти умови формування особистості, її свободи, відповідальності за збереження культурних цінностей, моральних обов'язків людини.

ПРН7. Вільно вести на іноземних мовах бесіду-діалог за фахом; перекладати фахові тексти без словника.

ПРН8. Оцінювати нову ситуацію та здійснювати пошук можливостей до адаптації та дії в її умовах.

ПРН9. Виявляти здатність до генерування нових ідей.

ПРН10. Виявляти, ставити та вирішувати проблеми, аналізувати проблемні ситуації у професійній діяльності й приймати обґрунтовані рішення для їх розв'язання.

ПРН11. Оцінювати досягнення художньої культури в історичному контексті, здійснювати аргументований критичний аналіз творів сценічного мистецтва, осмислювати тенденції сучасних культурно-мистецьких процесів.

ПРН12. Володіти навичками наукового опрацювання літератури (оформлення бібліографії, правила цитування тощо), вміти застосовувати раціональні прийоми пошуку, відбору, систематизації та використання інформації.

ПРН18. Координувати та вдосконалювати процеси у творчо-виробничій сценічній діяльності або навчанні.

ПРН19. Брати відповідальність за внесок до професійних знань і практик та оцінювання результатів діяльності колективу (творчого, навчального).

ПРН21. Передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і не фахівцям. Самостійно розробляти педагогічні методики викладання фахових дисциплін (практичну і теоретичну їх складові).

Порядок організації і керівництво практикою:

Відповідальність за організацію, проведення і контроль педагогічної практики покладається на керівників практики від кафедри. Навчально-методичне керівництво та контроль за виконанням програми практики забезпечує кафедра. До керівництва практикою студентів залучаються досвідчені викладачі кафедри, що мають наукові ступені та вчені звання.

Керівник практики перед початком педагогічної практики:

- контролює підготовленість бази практики та до прибуття студента практиканта проводить відповідні організаційні заходи, пов'язані з підготовкою необхідних дидактичних матеріалів;
- проводить інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки;
- повідомляє студентам про систему звітності з практики, прийняту на кафедрі;
- у тісному контакті з науковими керівниками магістерських робіт забезпечує високу якість її проходження згідно з програмою;
- контролює забезпечення нормальних умов праці студентів і проведення з ними інструктажів з охорони праці;
- контролює виконання студентами-практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку, веде або організовує ведення журналу відвідування студентами занять;
- у складі комісії приймає диференційовані заліки з практики;
- інформує завідуючого кафедрою щодо проведення практики, надає зауваження та пропозиції щодо поліпшення практики студентів.

Студенти при проходженні педагогічної практики зобов'язані:

- до початку практики одержати від керівника практики консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;

- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та рекомендаціями її керівників;
- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно скласти залік з практики.

Перелік тем індивідуальних консультацій:

Модуль 1.

Тема 1. Мета, завдання та основні методичні засади курсу «Педагогічна практика». Ознайомлення із навчально-методичним забезпеченням та напрямками роботи відповідних кафедр.

Тема 2. Типи учбової документації (учбовий журнал, робочий план, план-конспект лекційних та семінарських занять тощо).

Тема 3. Ознайомлення із робочими навчальними програмами з фахових дисциплін. Опанування методичними засадами розробки практичного заняття з творчих фахових дисциплін.

Тема 4. Відвідування занять викладачів кафедри з метою переймання досвіду викладання фахових дисциплін.

Модуль 2.

Тема 1. Структура заняття, методи його організації та проведення. Інтерактивне спілкування з учнями: новації та традиції.

Тема 2. Технології та техніки розробки системи тренінгів з фахової дисципліни. Планування та системний розвиток фахових навичок та вмінь здобувачів освіти в ЗВО.

Тема 3. Методи формування плану-конспекту практичного заняття. Створення мультимедійних лекцій.

Тема 4. Конструювання завдань для самостійної роботи учня. Надання творчих завдань.

Тема 5. Підготовка матеріалів з навчально-методичної документації педагогічної практики. Захист звітних матеріалів з педагогічної практики.

Тема 6. Підготовка та проведення відкритого уроку з фаху. Формування та презентація звітності викладача.

Форми та технології навчання

Практичні, індивідуальні заняття та самостійна робота.

Навчальні ресурси

Навчальні аудиторії, репетиційні майданчики, відділ технічних засобів навчання, навчальна лабораторія медіа-технологій (фонотека, відеотека), гаджети, точки бездротового доступу до мережі Інтернет, інтернет ресурси, кабінет історії театру, бібліотека, усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни. Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у Messenger, Moodle, Google Classroom тощо.

Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для диференційованого заліку	для заліку
90–100	A	Відмінно	зараховано
82–89	B	Добре	
74–81	C		
64–73	D	Задовільно	
60–63	E		

35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань студентів

90–100–А – відмінно - здобувач вищої освіти демонструє високий рівень розвитку педагогічних, організаційних, комунікативних компетентностей, творчо ставиться до педагогічної роботи, застосовує як стало опрацьований комплекс навчально-методичних технологій, необхідних для ведення педагогічної діяльності в системі організації освітнього процесу у вищих закладах освіти мистецького спрямування, так і творчо впроваджує у педагогічний процес новітні технології навчання. На високому фаховому рівні проводить відкритий урок фахової дисципліни.

82–89–В – добре - здобувач вищої освіти дотримується плану проходження педагогічної практики, системно працює, проте не виявляє достатньої зацікавленості щодо вивчення методологічних засад педагогічної діяльності, що впливає на недостатньо високий рівень підготовки та проведення відкритого уроку.

75–81–С – добре - здобувач вищої освіти дотримується плану проходження педагогічної практики, але не демонструє зацікавленості у розвитку власної педагогічної компетентності шляхом вивчення досвіду викладачів кафедри, відповідної науково-методичної літератури тощо. Робота здобувача вищої освіти під час проведення відкритого уроку свідчить про недостатній рівень розвитку організаційних та комунікативних компетентностей.

64–74–D – достатньо задовільно - здобувач вищої освіти лише частково виконує затверджену програму проходження педагогічної практики, несистематично працює в класі. Робота здобувача вищої освіти під час проведення уроку свідчить про нетворче ставлення до процесу викладання, невміння педагогічно адаптувати навчальний матеріал тощо.

60–63–Е – задовільно - здобувач вищої освіти не цікавиться педагогічною діяльністю, не виконує затверджену програму практики в повному обсязі. Робота здобувача вищої освіти під час проведення уроку свідчить про формальне ставлення до процесу викладання.

35–59–FX – незадовільно (з можливістю повторного складання) - здобувач вищої освіти не виконує програму практики, не має необхідного пакету документів, зокрема, щоденника практиканта. При проведенні відкритого уроку здобувач вищої освіти демонструє необізнаність у технологіях навчання.

0–34–F – дуже незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) - здобувач вищої освіти не виконує програму педагогічної практики, зневажливо ставиться до занять, не проводить відкритий урок з педагогічної практики

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для студентів з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь студентів у міжнародних та вітчизняних театральних фестивалях, круглих столах, конференціях, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика курсу

Робота має відповідати вимогам «Положення ХНУМ імені І. П. Котляревського про академічну доброчесність» та «Кодексу академічної доброчесності ХНУМ імені І. П. Котляревського».

Рекомендована література:

1. Активізація навчального процесу у сучасній вищій школі: Метод. огляд / Уклад. Л. А. Якимова. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. 32 с.
2. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України: Історія. Теорія: Підручник. — К.: Либідь, 1998. — 532с.
3. Ануфрієва Р. А. Професійна компетентність та життєвий успіх особистості // Життєва компетентність особистості / Міністерство освіти і науки України. – К., 2003. – С. 320-338.
4. Белявіна Н. Методологія та методика викладання фахових мистецьких дисциплін. Київ : НАКККіМ, 2015. 248 с.
5. Борис І.О. Пошук істини театру в ЕКМАТЕДОС / І.О. Борис, В.П. Чайка // Культура України: збірник наукових праць. — Х.: ХДАК, 2009. — № 27. — С. 233-238.
6. Брехт Б. Про мистецтво театру. – К.: Мистецтво, 1977. – 364 с.
7. Брук Пітер: Жодних секретів. Думки про акторську майстерність і театр. Переклад з англ. Я. Винницька, О. Матвієнко. – Львів: 2005. – 136 с.
8. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Методичний посібник для студентів магістратури. Київ: Центр навчальної літератури, 2003. 316 с.
9. Вітвицька С.С. Практикум з педагогіки вищої школи : [Навчальний посібник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури]. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 396с.
10. Вища освіта України і Болонський процес: Навчальний посібник / [За ред. В.Г. Кременя]. – Тернопіль: Навчальна книга. – Богдан, 2004. 384 с.
11. Гра по-новому, навчання по-іншому : методичний посібник / упор. О. Рома – The LEGO Foundation. Київ, 2018. 44 с.
12. Дуткевич Т. Психологія творчості. Кам'янець-Подільський : Вид. ПП Мошак М. І., 2003. 136 с. 16. Зайченко І. Педагогіка і методика навчання у вищій школі. Київ : Ліра-К, 2016. 456 с.
13. Марушкевич А.А. Педагогіка вищої школи . Київ: Обрії , 2012. 220 с.
14. Островерхова Н.М. Аналіз уроку. Концепції, методики, технології. К.: «ІНКОС», 2003.
15. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання) мистецьких дисциплін) Монографія. К.: Освіта України, 2008. 274 с.
16. Педагогічна практика: навчально-методичний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра, магістра / укладачі: К. М. Ружин, О. А. Каніболоцька, Н. О. Надточий. Запоріжжя: ЗНУ, 2019. 106 с.
17. Ткаченко Т.В. Теоретико-методичні основи педагогічної практики: навчально-методичний посібник. Харків. ХНУМ імені І. П. Котляревського, Майдан, 2020. 460 с.
18. Professional Artistic Education and Culture within Modern Global Transformation Edited by Olga Oleksiuk, Cambridge Scholars Publishing, 2018. 201 S.

Інтернет ресурси:

1. Вікіпедія: вільна енциклопедія. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
2. Електронна бібліотека «Культура України». URL: <https://was.media/uk/>
3. Культурологічна бібліотека. URL: http://kultura.ho.ua/books_ku.htm
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>